

Tendențele juridice esențiale privind protecția drepturilor LGBT în Uniunea Europeană 2008-2010

Articolul 21 din capitolul „Egalitatea” din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene interzice discriminarea pe motiv de orientare sexuală.

Context

În 2007, Parlamentul European a solicitat Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) să desfășoare cercetări privind discriminarea împotriva persoanelor lesbiene, homosexuale, bisexuale și transgen (LGBT). În 2008, FRA a publicat prima sa analiză juridică comparativă privind homofobia, transfobia și discriminarea pe criterii de orientare sexuală și identitate de gen în Uniunea Europeană. Această fișă informativă prezintă tendințele juridice esențiale care rezultă din analiza juridică actualizată de FRA în 2010.

În 2009 a fost publicat un raport privind situația socială a persoanelor LGBT în Uniunea Europeană, iar pentru 2011 și 2012 se prevăd mai multe cercetări sociale.

Tendențe esențiale

Tendențele juridice esențiale înregistrate în perioada 2008-2010 sunt ilustrate prin două grafice pe verso: Figura 1 face o diferență între tendințele pozitive și negative care ating aspecte-cheie, în timp ce Figura 2 reflectă cadrul juridic pentru protecția drepturilor LGBT în statele membre ale UE. Cu toate acestea, multe state membre ale UE nu au adoptat noi măsuri legislative pentru protecția drepturilor LGBT din anul 2008.

Notă: Această prezentare generală nu se referă la situațiile în care nu au putut fi remarcate evoluții juridice sau măsuri adoptate. Prin urmare, ar trebui considerată doar o specificare a tendințelor legate de schimbările observate efectiv în perioada în cauză.

Tendența 1: Cele mai multe inițiative pozitive în domeniul egalității de tratament în legislația privind libera circulație și reîntregirea familiei

Definiția „membrului familiei” în legislația de transpunere a legislației comunitare privind libera circulație sau reîntregirea familiei a fost sau se preconizează a fi extinsă în șapte state membre ale UE – Austria, Franța, Ungaria, Irlanda, Luxemburg, Portugalia și Spania. Cu toate acestea, s-a

înregistrat o tendință negativă în trei state membre ale UE – Bulgaria, Estonia și România – unde căsătoriile și parteneriatele între persoane de același sex încheiate în străinătate sunt considerate în mod explicit nule, ceea ce face mai dificilă reîntregirea familiei în cazul lor. Aceste tendințe scot în evidență abordările contradictorii care persistă în legătură cu libera circulație și reîntregirea familiei cuplurilor de același sex.

Tendența 2: Un număr substanțial de inițiative pozitive în domeniul legislației privind azilul

S-a constatat o tendință pozitivă în legătură cu recunoașterea persoanelor lesbiene, homosexuale și bisexuale (LGB) ca „grup social special”: împreună cu alte șase state membre ale UE – Finlanda, Letonia, Malta, Polonia, Portugalia și Spania – numărul total de state membre ale UE care oferă în mod explicit protecție victimelor LGB ale persecuției ajunge la 23.

Actualizarea juridică relevă, de asemenea, o practică negativă în acest domeniu, și anume, utilizarea „testului falometric” în Republica Cehă ca metodă de evaluare a credibilității unui bărbat care se declară homosexual.

Tendența 3: O combinație de evoluții pozitive și negative în domeniul libertății de întrunire

Deși în Bulgaria, Polonia și România au fost observate progrese, în Letonia și Lituania dreptul de a organiza manifestații și evenimente este în continuare contestat.

Tendența 4: Extindere moderată a protecției juridice împotriva discriminării pe motive de orientare sexuală și identitate de gen

În acest domeniu au fost identificate o serie de evoluții pozitive, descrise în cele ce urmează. În Republica Cehă și Regatul Unit, s-au înregistrat evoluții în extinderea legislației privind nediscriminarea care acoperă orientarea sexuală, dincolo de aspectele legate de ocuparea forței de muncă. Referitor la recunoașterea identității de gen ca motiv autonom sau ca discriminare „sexuală”, s-au constatat schimbări pozitive în Republica Cehă, Suedia și Regatul Unit.

În final, organismele de promovare a egalității din două state membre – Danemarca și Estonia – și-au extins mandatul pentru a include discriminarea pe motiv de orientare sexuală.

Tendința 5: Creștere minimă a protecției împotriva abuzurilor și violenței (discursurile de instigare la ură și infracțiunile motivate de ură)

În prezent, nu există niciun instrument UE pentru abordarea manifestărilor și infracțiunilor motivate de discriminarea persoanelor LGBT. Deși, la nivel național, progresele rămân extrem de lente și inegale în acest domeniu, în Grecia, Lituania, Slovenia și Regatul Unit s-au înregistrat inițiative pozitive.

Tendința 6: Obstacole în calea libertății de exprimare

Lituania apare drept singurul stat membru care interzice difuzarea de materiale despre care s-ar putea afirma că „promovează” homosexualitatea. În schimb, mai multe state membre ale UE – Estonia, Franța, Germania, Țările de Jos, Spania și Regatul Unit – au ales să promoveze activ acceptarea publică a persoanelor LGBT.

Figura 1: Domeniile cele mai afectate de evoluțiile juridice, 2008 – 2010

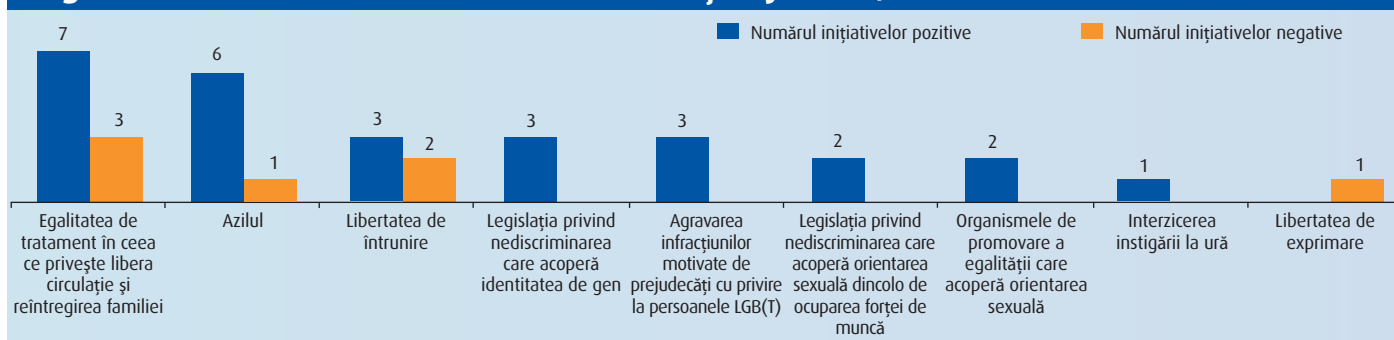

Figura 1 arată că domeniul cel mai afectat de schimbările juridice atât pozitive, cât și negative este tratamentul egal al partenerilor de același sex în ceea ce privește libera circulație și reîntregirea familiei. Alte domenii afectate în mare măsură de schimbările juridice pozitive sunt azilul și libertatea de întrunire (caracterizate de asemenea și de practici negative), precum și clarificarea protecției persoanelor transgen în temeiul legislației privind nediscriminarea. Tendințe pozitive s-au înregistrat în ceea ce privește extinderea legislației privind nediscriminarea dincolo de aspectele referitoare la ocuparea forței de muncă, mandatul organismelor de promovare a egalității și dreptul penal. O evoluție negativă a vizat libertatea de exprimare.

Figura 2: Drepturile LGBT în statele membre ale UE: situația juridică în domeniile-cheie, 2010

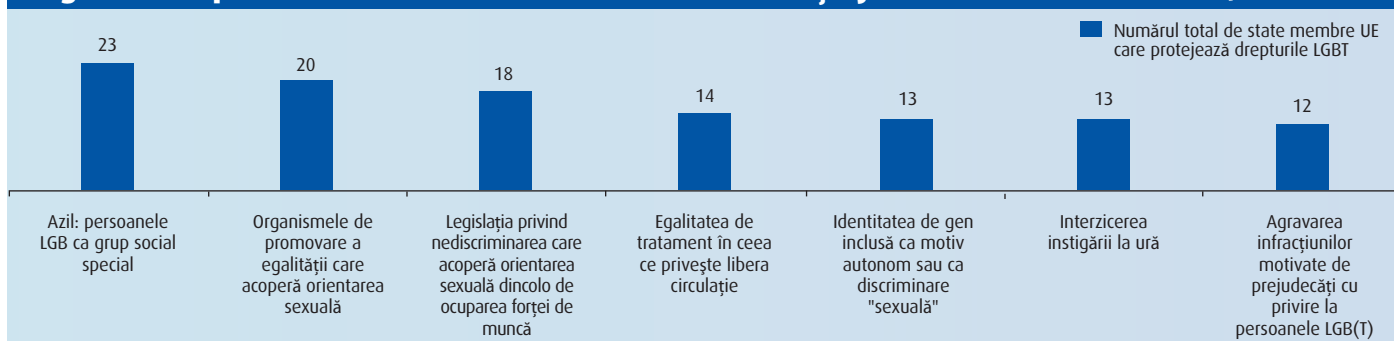

Figura 2 prezintă contextul eterogen și inegal al protecției drepturilor LGBT atât la nivelul domeniilor-cheie avute în vedere, cât și la nivelul întregii Uniuni Europene. De asemenea, aceasta indică, în ordine descrescătoare, domeniile în care drepturile LGBT sunt cel mai mult protejate în statele membre ale UE (excluzând ocuparea forței de muncă, unde toate statele membre ale UE asigură protecție juridică prin Directiva 2000/78/CE a Consiliului).

Informații suplimentare:

Analiza juridică comparativă a FRA *Homofobia, transfobia și discriminarea pe criterii de orientare sexuală și identitate de gen* – Actualizare 2010 este disponibilă on-line la: fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_en.htm

O prezentare generală a activităților FRA în domeniul drepturilor LGBT este disponibilă pe pagina de internet a FRA la: fra.europa.eu/fraWebsite/lgbt-rights/lgbt-rights_en.htm